

Izhaja vsak petek z datumom naslednjega dne.

Uredništvo:

Ljubljana, Dalmatinova ul. št. 3.

Naslov uprave: „ZARJA“
v Ljubljani.

Sprejemajo se le frankirani dopisi. Rokopisi se ne vračajo.

ZARJA

Socialistično glasilo.

Pos: mezna številka stane 1 Din

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom 4 Din mesečno. Za Nemčijo 5 Din., za drugo inozemstvo in Ameriko 6 Din.

Reklamacije so poštnine proste.

Oglasi po dogovoru.

Proletarci vseh dežel,
združite se!

V Ljubljani, v soboto dne 10. junija 1922.

Ne demagogija, resno
delo vodi k zmagi!

O strankarski disciplini.

V naši stranki se je tekom zadnjega leta že mnogo razpravljalo o disciplini, vendar se mi zdi potrebno, da še enkrat izpregovorim o tem vprašanju. Če bomo stvar brez predsodkov in zlasti brez hudobnega namena preudarili, bomo lahko razjasnili in odpravili precej vsa nasprotja, ki se pojavljajo tekom zadnjega časa v stranki in ki sicer ne morejo škodovati socialistični ideji, pač pa kolikor toliko izpodkopujejo borbena silo stranke.

Veliki uspehi socialne demokracije v Nemčiji iz časa pred vojno so v znatni meri pripisovati pravilnemu razumevanju strankine discipline. Nemška socialna demokracija namreč ni videla v disciplini svojega namena, temveč važno sredstvo za dosego svojih ciljev in jo je iz tega razloga gojila in pospeševala. Kakor pri vsakem sredstvu, tako je pa tudi pri disciplini, ako se njen pomen preceňuje — podana nevarnost, da se sama izprevrže iz pomožnega sredstva v poglavitni namen. V to napako so zašli oni sodruzi, ki so disciplino in na njej slonečo organizacijo proglašali in še proglašajo za bistvo socializma.

Nemška socialna demokracija nam je bila pred vojno po pravici vzor najbolj disciplinirane in najbolje organizirane politične stranke. In vendar se je na strankinem kongresu v Nürnbergu poudarjalo, da je razvoj nemške socialne demokracije takorekoč tlakovan s samimi kršitvami discipline!

Ne sme se pozabiti na neko nevarnost, ki nastopa tedaj, ko se začne pomen discipline pretiravati in če začne brezpogojna disciplina prehajati strankinim pristašem v navado: takrat začne disciplina ubijati samostojno mišljenje in smisel za lastno odgovornost. Veliko lažje in komedneje je namreč slepo ubogati in storiti natančno to, kar se ukaže, kakor pa misliti z lastno glavo in prevzemati za svoja dejanja tudi osebno odgovornost. Disciplinarni nikoli ne more nadomestovati duha in ima v tem oziru slabe posledice celo v vojaštvu ter mora imeti še neprimerno slabše posledice v politični stranki. Ne sme se namreč prezreti velike razlike, ki obstoja med armado in politično stranko. Naloga armade je, da svojega nasprotnika pobije, naloga socialistične politične stranke, v kateri je sedaj organiziran šele manjši del proletarijata, pa je, da z resnostjo mišljenja in poštenostjo prepričanja pridobiva zase oni del proletarijata, ki stoji indiferentno na strani ali ji je celo nasproten, ne pa, da ga pobija.

Goreči pristaši brezpogojne discipline se zelo motijo, če mislijo, da bodo s takim pretiravanjem prišli bližje temu namenu. Disciplino smo dobili iz šole in iz kasarne, pristaši politične stranke pa niso niti šolarčki niti rekruti in se prav nič čudno sliši, ako se jim venomer grozi s feldveblom in s šibo. Taka pretiravanja stranki samo škodujejo in se moč stranke s

tem ne bo povečala, če se bo kar naprej vihtela železna metla stroge discipline. Človeška narava je pač taka, da ne ljubi okov in ne rine prostovoljno v uniformo in jaz za svojo osebo celo trdim, da je to njena dobra stran. Vsekakor pa mora s tem dejstvom računati vsak realno misleč organizator in agitator.

Ne smemo torej imeti praznovernega rešpektja pred disciplino in kadar se začuje očitke, da se je tu ali tam kršila disciplina, si je treba staviti vprašanje ali je kršitev koristila ciljem stranke ali ne. In če je koristila ciljem stranke, potem je dobro in prav.

Želimo si stranko samostojno mislečih mož, ki se ne plašijo prevzemati za svoja dejanja osebne odgovornosti, ne pa stranko marionet, ki privzdigajo roko ali pa nogo, na katero vrvice dirigent ravno potegne.

Klubu ljubljanskih socialističnih občinskih svetovalcev se je mnogokrat očitalo, da je pri volitvi župana pred enim letom kršil disciplino, češ, da se ni držal celjskega sklepa in je pri ožji volitvi skupno s komunisti volil — narodnega socialistu.

Sicer je tedanje strankino načelstvo na odločni protest občinskih svetovalcev, ki so izjavljali, da sicer odlože mandate, toliko pustilo od sklepa, da se v tem slučaju po pravici ne more govoriti o kršitvi discipline.

Pa tudi če bi bil socialistični klub takrat kršil disciplino, je bilo to prav, ker je s tem pomagal izpodnesti tla stranki, ki je z obznano in s policijskim režimom najbolj škodovala delavskemu gibanju, in je torej s tem dobro služil ciljem organiziranega proletarijata in socialistične stranke. In sedaj, po letu dni, imajo socialistični občinski svetovalci veliko zadoščenje, ko sedanjim oficijelni „Naprej“ sam v največjih superlativih dokazuje, da je treba demokrate na vsak način vreči in kaznovati! Zato je treba bivšim ljubljanskim socialističnim občinskim svetovalcem izreči samo priznanje, ako so bili pred enim letom dalekovidnejši kakor pa večina v strankinem vodstvu in če so kljub strankinemu ukazu na lastno odgovornost ravnali tako, kakor je zahtevala korist stranke. Ako bi se bili pokorili disciplini, bi skoro gotovo imeli danes v Ljubljani trden demokratski režim in bi nesocialna in v bistvu reakcionarna demokratska stranka predstavljala močnejši faktor kakor pa danes, ko je ravno vsled ljubljanskih občinskih volitev precej izgubila na prestižu in se v njej enkrat punitajo uradniki, drugič rebelirajo hišni posestniki in se tretjič kujajo trgovci, ne glede na načelno nasprotstvo, ki se je tekom zadnjega časa v njej očitno pokazalo.

Disciplina naj nam torej ostane to, kar je v resnici, namreč samo važen pripomoček za dosego strankinih ciljev in v tem smislu jo moramo vsi gojiti in pospeševati.

Spectator.

Kako se pri nas delajo zakoni.

V naši državi je marsikaj slabege. Gospodarstvo, finance, carinstvo, militarizem, nesposobna uprava in ne v najmanjši meri malovredna zakonodaja. Zakonodajna je stvar zakonodajne skupščine, ta pa ne kaže zanjo nikake sposobnosti. Temu se ni čuditi. Parlamentarna večina sestoji razen priveska naših samostojnih

kmetov iz dveh skoro enako močnih strank, namreč radikalne in demokratske stranke, ki se sicer med seboj gledata kakor pes in mačka, vendar jui družji samo isti namen, namreč strankarsko izkoriščanje države in isti strah, namreč strah pred novimi volitvami. Ta večina ne kaže nobene veselja in nobene sposobnosti

za izvrševanje zakonodajnega dela, ker je dolgočasno in nič ne nese. Zato so ustanovili nekak ožji zakonodajni odbor, ki v svojem ozkem krogu opravlja skoro vse zakonodajno delo, ostali poslanci pa hodijo po svojih potih in kupčijah ter prihajajo v zbornico najraje samo takrat, ko se izplačujejo dijete.

Zadnjič je bila razglašena odredba o razdelitvi države na oblasti. Ta zakon je tako važen, da bi se moralo o njem razpravljati in glasovati v plenumu skupščine. Vlada ga je pa izdala v obliki uredbe, ker ni mogla zanj pravočasno dobiti večine. Ta uredba je bila poleg tega še tako površna, da je „pozabila“ na celi dalmatinski okraj Hvar in na več vojvodinskih avtonomnih mest. Te pomankljivosti pa je kar kratkim potom „popravilo“ samo ministrstvo za izenačenje zakonov. Dokaz, kako malo spoštuje vlada sama svoje lastne zakone. Zato imajo mogoče prav tisti, ki mislijo, da bo ta razdelitev države ostala samo na papirju in da nam bo ostala enotna Slovenija še dolgo ohranjena. Vsekakor je imel kralj dober instinkt, ko te uredbe ni maral podpisati in je raje prepustil blamažo ministrskemu svetu!

Sedaj preti zopet nova nevarnost, da dobimo zakon, ki ne bo odgovarjal potrebam in željam prebivalstva, to je novi zakon o občinski samoupravi. Kakor poroča „Obštinski glasnik“, je v notranjem ministrstvu že izdelan osnutek enotnega občinskega zakona za celo državo. Tega osnutka pa nikdo ne pozna in še tudi „Obštinski glasnik“ pritožuje, da ga še dosedaj ni mogel dobiti na vpogled. Osnutek pride lahko vsak hip pred zakonodajni odbor, ki ga bo

pač, kolikor bo mogel, pretresel in predno se bočno dobro zavedli, ga bo lahko skupščina odglasovala — seveda, če bo imela kvorum — in mi bomo imeli enoten občinski zakon za celo državo! Prosim, premislite, kaj se to pravi! Te naloge ne bi mogla izvršiti niti najpopolnejša in najrutiniranejša zakonodaja, ne pa naša skupščina, ki ne kaže zanjo nikakega talenta in nikake pripravljenosti. Avstrija je imela samo okviren državni občinski zakon in je pripadala občinska zakonodaja deželnim zborom. Pri nas pa se hoče daviti naraven razvoj občinske samouprave z enotnim zakonom, ne glede na različnih zgodovinski razvoj občine v posameznih pokrajinah.

Občina v Sloveniji je nastala iz nekdanje graščinske srenje s pretežno agrarno-premoženjskim značajem in se je potom zgodovinskega razvoja in zakonodaje tekom devetnajstega stoletja izpremenila v sedanjo upravno in socialnogospodarsko enoto. Drugačen je razvoj upravne občine na Hrvaškem in še drugačen v Srbiji. V obširnih delih naše države pa občine v tem smislu sploh še niso organizirane. Kako se torej more prikrojiti vse te različne občine naenkrat na isto kopito? Nevarnost takega zakona je še tem večja, ker so se naše občine že vživele in razpolagajo naši župani in občinski odboriki že z nekoliko prakso, zato bi vsaka izprememba, ki bi potisnila razvoj naše občine nazaj, zbudjala opravičeno nejevoljo in nezadovoljnost. Nezadovoljnosti pa imamo že dovolj in je naj vlada in skupščina ne povečata, ako jima je kaj na tem, da se urede razmere v državi.

Delo v ljubljanskem občinskem svetu.

Preko trideset let je gospodarila v ljubljanskem občinskem svetu neomejeno narodno-napredna stranka, odnosno DS. Preden je kranjski deželni odbor uveljavil novi volilni red za ljubljanski občinski svet, so sedeli v te mzastopu izključno zastopniki liberalne stranke. Ta korporacija je bila v onih časih bolj podobna družabnemu klubu ljubljanskih liberalnih prvakov kot pa zastopu, po socialnem in gospodarskem napredku stremčega mesta. Vse v teh časih storjene naprave niso predmet tega stremljenja, marveč produkt dejanskih potreb, ki so nazadnjaške „naprednjake“ neobhodno prisilile, da so jih izvršili.

Tudi pozneje, po l. 1911., ko je prišla v zbornico opozicija, je bilo vedno pripravljenih 23 zvestih „naprednih“ rok, da se dvignejo proti predlogom opozicije, pa če so bili leti še tako stvarni in umestni. Posebno eno pa so liberalci konsekvntno ignorirali in sicer komunalno-socialno delo. In smelo trdimo, da je bilo ravno to nedelo na socialnem polju največji povod ljubljanskemu prebivalstvu, da je pri zadnjih volitvah po veliki večini oddalo svoje glasove strankam, od katerih je pričakovalo več dela na socialnem pa tudi na gospodarskem polju. JDS je izšla iz boja sicer relativno najmočnejša, absolutno pa je ostala v veliki manjšini.

Po vseh intrigah in zakulisnem spletkarjenju je bil izvoljen ljubljanski županom prvokrat socialista. Zanj so glasovale vse opozicijske stranke spontano in brez političnih in gospodarskih kompromisov, pač pa vse edine v tem, da bo treba mnogo

in težkega napora, da se nadomesti v dolgih letih zanemarjeno delo v občini ljubljanski. Po dolgem izjemnem stanju je začel zopet funkcionirati od ljudstva izvoljeni občinski svet, kateri se je postal takoj krepko na delo.

Eno najtežjih bremen za občino je nedvomno **preskrba mestnih ubožcev**. Toda sveta dolžnost občine kot socialne edinice v človeški družbi je, da po svoji najboljši moči skrbi, za one, ki so svoja mlada leta in zdravje dali na razpolago družbi. Toda bog nas varuj take oskrbe kakršna je bila pod starim režimom. Ubožci v mestni ubožnici so živeli takorekoč ob samem starem fižolu in zelju in to bolni starčki in žene. Uprava je trpela, da so se redili na stroške ubožcev drugi ljudje in — prašiči. Ubožne podpore se je izplačevalo po 14 kron na mesec. Ubožnica na Karlovski cesti se je nahajala v takem stanju, da je komisiji, ki si je ogledala to „zaveščišče“ ubožcev od smradu in nesnage postalo skoro slabo.

Po inicijativi župana in občinskega sveta se je izpremenila uprava v ubožnici v Japljevi ulici, izboljšala hrana in napravil sklep, da se ima v bodoče izplačevati ubožcem 100 kron na mesec. Res, tudi ta znesek iz daleka ne zadostuje, vendar je bil storjen prvi korak, kateremu so imeli slediti drugi, da se stopnjeva uredi vprašanje preskrbe mestnih ubožcev.

Ker je mestna ubožnica postala pretesna, ubožnica na Karlovski cesti pa je absolutno neprimerna za nastanitev ubožcev, je bil napravljen sklep, da se najame posojilo 5 milijonov kron za razširjenje ubožnice, oziroma si po možnosti kupi občina

zatre bolezni že v kali. Da bo pa to mogoče, je dolžnost zavarovancev, da vsestransko podpirajo tako važno institucijo, kot je bolniška blagajna, in da jo ne smatrajo kot nekako „molžno kravo“ ter jo z različnimi simulacijami itd. izkoriščajo, češ, zakaj pa plačujemo tako velike prispevke v bolniško blagajno. Štejejo naj si v srečo, da so zdravi in da imajo lahko zavest, da s svojimi prispevki omogočijo bolniški blagajni, da nudi resnično bolnim in potrebnim zavarovancem najuspešnejše in četudi najdražje lečenje, da se jih po možnosti čimprej in kolikor mogoče popolnoma ozdravi ter jim povrne izgubljeno delozmožnost. S tem se jim omogoči, da zopet nastopijo

boj za svoj vsakdanji kruh in se jih tako reši velike bede, ki postaja tekom trajanja bolezni vedno večja.

Iz tega sledi, da je dolžnost vsakega zavarovanca, da se vzdržuje vsake simulacije in po možnosti vpliva v tem smislu tudi na druge.

Ker se bo pri odmeri dajatev za onemoglost in brezposelnost vpoštevala skupna doba članstva, je za vsakega posameznika tudi velike važnosti, da je prijavljen v zavarovanje. Kdor noče biti prikrajšan, naj se sam prepriča, ali je sploh pravilno priglasi v bolniško zavarovanje ter v nasprotnem slučaju sam prijavi blagajni svoje pravilne podatke ustno ali pisмено.

POLITIČNI PREGLED.

Svinčena afera. V zadnji notici navaja v kupčiji s svincom naše poročilo tudi beljskega upravitelja A. Kristana. Kristan pa v to afero ni zapleten.

Nova stranka. En tucat jih je že in sedaj pride še trinajsta, ki se bo imenovala „Združenie slovenskih avtonomistov“. V času namčenja so dr. Gavazzi, vseučiliški profesor; dr. Dragotin Lončar, realni profesor in Albin Prepeluh. Kaj je te stranke treba, ni popolnoma jasno, ker dejansko nima nikakršnega izrazitega programa. Zahteve, oziroma naloge, ki si jih nadeva pripravljani odbor, imajo že druge stranke. Združitev pristašev načelno si nasprotujočih strank na takem minimalnem, dasi aktualnem programu, je poizkus, ki utegne povzročiti v politiki še večje zmede in predpriprave za kako neznano politično konstelacijo. Nova stranka, oziroma pripravljani odbor pravi, da se hoče bojevati za avtonomijo Slovenije na podlagi svobodne upravne in zakonodajne samoodločbe njenega kmečko-delavskega ptebivalstva na političnem kakor tudi socialno-gospodarskem in kulturnem polju v protikapitalističnem smislu.

Gagliardijska brošura. Kakor pri nas dr. Šusteršič, tako je tudi hrvatski politični begunec dr. Gagliardi izdal v Gradcu senzacionalno brošuro pod naslovom „Istina o hrvatskem emigrantskem revolucijskem komiteju“. V brošuri razkriva delovanje hrvatskega revolucijskega odbora in opisuje zveze med frankovci (dr. Sachsom in dr. Frankom), Radičevci (Radičem, dr. Mačkom, Kežmanom), z različnimi italijanskimi špijoni z d'Annunzijem. O Radiču trdi, da ni norec, ampak največji šarlatan XX. stoletja. — Verodostojnost takih brošur je treba presojati z največjo rezervo. Vredno pa se nam zdi opomniti, da revolucionarno delavstvo s temi hrvatskimi „patrijoti“, ki so prejeli denar od službene Italije in od d'Annunzija, ni bilo v nikakvi zvezi. Za nas je tudi še zanimiva trditev, da je naš dr. Šusteršič vodil člane tega komiteja h Karlu. Če je to resnično, potem ni odkritosrčna izjava v njegovi brošuri, da se od prevrata dalje ni več pečal s politikom ...

ležno lepih, od njih samih napravljanih produktov, ker so bili le-ti le za bogatine v državi in v inozemstvu.

Naenkrat pa se je zgodilo nekaj, kar je imelo za celo državo usodne in težke posledice. Kristian II., ki se je za gospodarske razmere svoje države bore malo zanimal, je postalo tesno v dotedanjih državnih mejah. Sklenil je napraviti roparski pohod ter podjarmiti eno izmed sosednjih držav. Vzrok za napoved vojne je hitro znašel in po kratkem vojskovanju je anektiral malo sosedno državo.

Patriotje cele države so kar noreli pijani zmage. Lampijoni, zastave, godba, vse je delalo čast in slavo zmagovalcu Kristianu II., ki se je med vojno valjal v naročjih svojih metes.

Toda maček ni izostal. Kristian II. se je vsled te vojne obsoval pri vseh sosednjih državah, ki se sicer niso upale pričeti vojno z mogočnim Kristianom II., toda sklenile so,

kaznovati ga na drug, prav občuten način. Blago, prihajajoče iz države Kristiana II., so zavračale in ladja za ladjo se je vračala iz tujih pristanišč, ne da bi mogle oddati blago.

Moloh I. je divjal in krel; ogrožen je bil njegov profit. Tovarne so obstale, rudarji in delavci so ostali brez dela, mornarji so se gladni in razcapani potikali po pristaniščih. Neizmerno gorje je prišlo nad delovno ljudstvo. Kot strahovi so se vlekli po cestah mest; sprva molče in upajoč na boljše čase. Ko pa je postajala brezposelnost vedno večja, glad vedno hujši in neznosnejši, so začeli godrnjati na glas. Vedno večje in resnejše so postajale demonstracije in vedno silnejši klic po pomoči.

Policija ni bila več v stanu zatre tretji kravale; poklicali so vojaštvo.

In tako se je zgodilo, da se je tisočglava množica privabila pred palačo Kristiana II., da zahteva kruha. Komaj so se začuli iz množice prvi klici, pa je navalilo na neobo-

re Francija ničesar nuditi za tako uslugo.

Kandidat za predsedstvo Zedjenih držav bo baje tudi znani tvorničar avtomobilov, Ford, ki je med vojno pričel mirovno akcijo, pa je ponesrečila.

DNEVNE VESTI.

Čitateljem. Prihodnji številki „Zarje“ priložimo poštne položnice ter prosimo vse sodruga in prijatelje zdravega delavskega pokreta, da pošljejo naročnino čimprej. Mesečna naročnina znaša 4 dinarje z dostavljanjem po pošti. Posamezna številka velja 1 dinar.

Poroka kralja Aleksandra. V četrtek se je vršila ob velikih slavnostih poroka kralja Aleksandra z rumunsko princezino Marijo.

Amnestija. Ob priliki poroke kralja Aleksandra je vlada izdala uredbo o amnestiji za posebej označene delikte. Iz pomiloščenja so izvzeti vsi prestopki zoper zakon o zaščiti države. Komunisti torej niso deležni te amnestije, dasi umirajo in ginejo po ječah že mesece in mesece, ne da bi vedeli, kaj so zakrivil. Med njimi jih je mnogo pregnanih, ki se niti proti zakonu o zaščiti države niso pregrešili! — Pravico, pravico!

Oblastna načelnika v Sloveniji. Mariborska „Straža“ poroča, da bosta dr. Baltič in dr. Pirkmajer imenovana načelnikom oblasti v Sloveniji.

Kaj je treba napraviti za stranko. Sodruga priporoča v dopisu, ki ga danes objavljamo, da se naj skliče zavedne sodruga na konferenco, na kateri naj se skušajo urediti razmere v stranki. Mi smo ves čas tega mnenja. Krajevna organizacija ljubljanska je ponovno zahtevala tudi posredovanje glavnega odbora, ki ga je pa tajnik Bernot menda do zadnjega odklanjal. Danes je pa položaj že precej drugačen. Tukaj ne zadoštuje več, da se povabi domišljavega tajnika ter se z njim pogaja, marveč je treba sklicati splošno konferenco, na kateri bodo sodelovali sodrugi in sodružice, ki jim je program svet, ki so bili in so socialisti. Šele taka konferenca bi utegnila zopet vpostaviti tako močno organizacijo kakor je bila. Dosedanje delovanje tajnikovo nam je pač dovolj jasno pokazalo, da se ta ne bori za socializem, marveč da je bistvo njegovega dela v osebni gonji proti vsem onim ljudem, ki so zmožni res delati med proletarijatom za razredno prepričanje. Mi se sicer ne čudimo temu pojavu, ker so tisti, ki slučajno prilete v delavsko gibanje, večinoma vsi taki vsaj izpočetka. Razlika je le ta, da se normalni ljudje ob delu in izkušnjah kaj nauče, drugi pa nič. In ti so najnevarnejši.

Tako ne delajo poštenjaki. Iz industrijskih krajev prihajajo že nad pol leta pritožbe, v katerih se prav resni sodrugi pritožujejo, da hodijo po deželi ljudje, ki se nazivajo „čiste“ socialiste in „čistijo“. Če pa pregledujemo njihovo delo, opazimo, da je vse čiščenje nizkotna farbarija delavske javnosti, ki spominjajo na prve čase socialističnega pokreta, ko so podobno delali v delavskih orga-

roženo, sestradano množico, vojaštvo peš in na konjih. Počili so streli, zableščale so se sablje in v potokih krvi so se valjali ranjenci in ležali mrtveci.

Tedaj pa je bilo konec potrpežljivosti. Leta in leta pritajena jeza in nezadovoljstvo se je izpremenilo v ogorčenje, ki se je kot plamen razširilo od mesta do mesta, od vasi do vasi. Kot razjarjena furija so se valile množice po cestah preko vseh zaprek. Kristian II. in Moloh I. sta neznanokam zbežala; policija in vojaštvo sta bila brez moči. Modri in razumni možje so se postavili na čelo revolucionarnemu gibanju, mu dali pravico in ga spravili v pravi tir. Posrečilo se jim je zopet vzpostaviti mir in red. Delovno ljudstvo se je zopet vrnilo na delo, parasiti pa ubegli. Izginili so nezadovoljni obrazi in beda, veselo in sito ljudstvo je z veseljem delalo na deželi in v mestu, seveda ne več za Kristiana II. in Moloha I., temveč edino le zase.

nizacijah najrazličnejši agenti provokaterji in nenormalni elementi. Pošten sodrug pove svojemu sodrugu v lice, kar se mu ne zdi prav, pove svoje pritožbe na sejah in konferencah. Ti ljudje pa hodijo okolo po shodih in konferencah ter za hrbtom kra-dejo poštenje preizkušeni in že leta in leta v vrstah razrednega proletarijata stoječim sodrugom. Ne bomo za enkrat preiskovali podrobnosti, ker smo prepričani, da ves razredno-zavedni proletarijat ve, da je tako ravnanje nečedno in škodljivo za organizacije proletarijata.

Odžagane veje. Sobotni „Naprej“ priobčuje sklep pokrajinskega odbora SSJ, ki izključuje narodna poslanca Jožeta Kopača in Filipa Kisovarja iz stranke, ter ju poziva, da odložita svoja mandata. Zanimivo pri tem je dejstvo, da sta za ta predlog pledirala in glasovala predsednik stranke Franjo Koren iz Celja in član pokrajinskega odbora Krušič iz Trbovelj, ki bi v slučaju odložitve mandatu stopnja kot namestnika na mesto ss. Kopača in Kisovarja. Ugotavljamo, da sta oba imenovana poslancata včlanjena pri lokalnih organizacijah na bivšem Štajerskem, s. Kopač je pa obenem tudi član naše organizacije. Sodr. Kopač ni edini poslanec, ki pripada naši organizaciji. — Isti „Naprej“ priobčuje tudi senzacionalno vest, da sodrugi Ivan Kocmur, dr. Ljudevit Perič in dr. Celestin Jelenec niso člani njegove organizacije. — Iz organizatoričnega stališča še dostavljamo, da pokrajinski odbor lahko predlaga izključitev, ne pa kar izključi. To so domišljivi Jurčki!

Zlobnost ali neumnost? „Naprej“ od četrta očitava v svojem uvodniku sodrugom, ki so bili v ljubljanskem občinskem svetu in upravi Mestne hranilnice, da niso ničesar povedali javnosti o gospodarstvu v Mestni hranilnici, ampak da so delali samo za kulisami. K tej trditvi pripominjamo, da se je v občinskem svetu razpravljalo o stvari na javni seji ter so o teh stvareh pisali nesocijalistični listi, samo „Naprej“ ni o tem nič poročal, ker ni hotel povedati, da socijalistični zastopniki v občinskih funkcijah res delajo občinsko socialno politiko. Na sejah je bil navzoč tudi poročevalec „Naprēja“. „Naprej“ ni hotel poročati resnice; zamolčeval je vse delo in skušal delegacijo celo smešiti. Nekateri ljudje so morda tudi „zmešani“.

„Jutrove“ šale. Kamenarovič: G. prof. Breznik je torej pod okriljem g. dr. Žerjava „predstavitelja“ JDS delal borzijske špekulacije z devizami, seveda vse v socialne, kulturne in politične svrhe JDS! — Jutro: G. Kamenarovič postaja tudi dovtipen. Včeraj je napravil za borznega špekulanta gosp. prof. Breznika. Danes je ta gospod debelo odpiral oči, ko je iz Kamenarovičevega „Poslano“ prvič v življenju slišal, kako se na borzi špekulira. Nato še kompliment Brezniku — pa mirna Bosna. — Ali je to odgovor?

Odkrito veselje izraža „Jutro“ nad tem, da so oblasti dirigirale na poročno pojedino v Beograd 25 natakarjev iz ljubljanske in mariborske oblasti. „Jutro“ je pomotoma zapisalo iz Slovenije, da „obra“ gre baje Peter Smola, ki je sicer „calmarker“ pri firmi Markovič & Lavrič. Tam namreč markira pri raznih izplačilih.

Komar.
Borba za delavski denar. Kakor znano, stopi s 1. julijem v veljavo novi zakon o bolniškem in nezgodnem zavarovanju. Zakon določa za celo državo eno samo blagajno z enim samim odborom, ki bo imel svoj sedež v Zagrebu. Odbor bo sestavljen iz polovice delojemalcev in polovice delodajalcev. Prvi odbor imenuje minister za socialno politiko. Ker bo blagajna razpolagala s težkimi milijoni, je razumljivo, da se bije za kulisami hud boj, kdo bo prišel v prvi odbor. Nedavno je vlada pozvala razne korporacije, naj imenujejo svoje kandidate. Delavska zbornica v Ljubljani je imenovala svojega tajnika Likarja in zasebnega uradnika Kaiserja; Južna železnica ravnatelja dr. Faturja itd. V javnosti se trdovratno vzdržuje vest, da je g.

